

ΤΟ ΚΟΣΣΟΒΟ ΚΑΙ Ο ΓΡΙΦΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

Το μη αναγνωρισμένο Κόσσοβο γίνεται μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Την 16^η Απριλίου 2024, η κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, με Πρόεδρο τον Κο Θ. Ρουσσόπουλο, ενέκρινε το πόρισμα της εισηγήτριας Κας Ντόρας Μπακογιάννη το οποίο αποφαίνεται ότι το Κόσσοβο πληροί τους όρους εντάξεως στο Συμβούλιο της Ευρώπης και απεδέχθη αίτημα του Κοσσόβου για ένταξη στον οργανισμό, με 131 ψήφους υπέρ, 29 κατά και 11 αποχές. Στους υπερψηφίσαντες την θετική εισήγηση συμπεριλαμβάνονται οι 4 βουλευτές της ΝΔ και το σύνολο των Γερμανών, Τούρκων και Αλβανών συναδέλφων τους.

Η εν λόγω εισήγηση θεωρήθηκε από την Σερβία ως «πισώπλατη μαχαιριά» και η Κα Μπακογιάννη διαπομπεύθηκε, δεχθείσα μομφές κυρίως για την ενδοτικότητα της σε ξένες πιέσεις και το ήθος της, τόσο από τον Σέρβο Πρόεδρο Α. Βούσιτς, όσο και από άλλους υψηλόβαθμους Σέρβους αξιωματούχους. Επισημαίνεται η διαχρονικά αρνητική γερμανική στάση έναντι της Σερβίας. Γίνεται δύσκολα πιστευτό ότι η εισήγηση της Κας Μπακογιάννη τελούσε εν αγνοία της ελληνικής κυβερνήσεως, όπως άλλωστε φαίνεται και από την θετική ψήφο των τεσσάρων βουλευτών της ΝΔ. Εύλογες αντιδράσεις υπήρξαν και από την Κύπρο.

Κατά την πρόσφατη Γενική Απογραφή Πληθυσμού στο Κόσσοβο υπήρξε Σερβικό μπουκοτάζ δεδομένου ότι μεταξύ άλλων τηρήθηκαν στοιχεία «εμπολέμων ζημιών» του «απελευθερωτικού αγώνος του UCK ΤΟ 1999». Η κίνηση αυτή ίσως προετοιμάζει προσφυγή σε Διεθνή Όργανα για καταδίκη της Σερβίας και καταβολή αποζημιώσεων. Ήδη η Πρόεδρος του Κοσσόβου **Vjosa Osmani**, κατά τον εορτασμό της Ημέρας των Αγνοουμένων δήλωσε ότι μετά την ένταξη του Κοσσόβου στο Συμβούλιο της Ευρώπης, οι οικογένειες των αγνοουμένων θα μπορούν να μηνύσουν τη Σερβία στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η Σερβία θεωρεί ότι η σχετική απόφαση εντάσσει στο Συμβούλιο της Ευρώπης μία οντότητα που δεν είναι κράτος – μέλος του ΟΗΕ, δεν πληροί βασικές προϋποθέσεις κράτους δικαίου, ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών, εφαρμόζει πολιτικές εκφοβισμού και εθνοκαθάρσεως κατά των Σέρβων του Κοσσόβου, αποτελεί πηγή διαφθοράς, εμπορίας ναρκωτικών, πορνείας και άλλων εκφάνσεων του οργανωμένου εγκλήματος. Επιπλέον παραβιάζει το Διεθνές Δίκαιο και παρακάμπτει τις ακόλουθες τρεις βασικές προϋποθέσεις της συμφωνίας των Βρυξελλών (2013), τις οποίες η διεθνής κοινότητα και η Κα Μπακογιάννη έθεταν μέχρι πρότινος ως προϋπόθεση εντάξεως:

- Επιστροφή του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων όλων των Σερβικών Μονών του Κοσσουφοπεδίου, στα Μοναστήρια στα οποία ανήκουν (πολλά εξ αυτών αποτελούν μνημεία της Βυζαντινής κληρονομιάς).

- Ίδρυση ενώσεως Σερβικών Δήμων στις περιοχές τους Κοσσυφοπεδίου όπου ο σερβικός πληθυσμός πλειοψηφεί καταλυτικά (99%).
- Άρση νόμου περί απαλλοτριώσεων και επιστροφή όλων των κλαπέντων περιουσιακών στοιχείων των Σέρβων κατοίκων του Κοσσυφοπεδίου.

Από τις εν λόγω προϋποθέσεις έχει εκπληρωθεί μερικώς μόνο η πρώτη και αφορά την επιστροφή 24 εκταρίων γης στο Σερβικό Μοναστήρι του Βισόκι Ντέτσани.

Η Σερβία εκτιμά ότι η Δύση δεν ενδιαφέρεται για τα δικαιώματα των Σέρβων του Κοσσυφοπεδίου και ότι πληρώνει απροκάλυπτα υψηλό τίμημα για τις σχέσεις της με την Ρωσία. Σήμερα, εναπομένουν περίπου 90.000 Σέρβοι στο Κοσσυφοπέδιο αφού 250.000 εκδιώχθηκαν από το 1999 και κυρίως μετά το 2004. Η Σερβία αναρωτιέται γιατί η Κα Μπακογιάννη κατά την πολύμηνη έρευνά της στο Κόσσοβο (όπως ισχυρίζεται) δεν διεπίστωσε τις καθημερινές εθνοτικές επιθέσεις, συλλήψεις, εκφοβισμούς, πυροβολισμούς και ληστείες σε βάρος των Σέρβων. Δεν παρατήρησε ακόμη την πολύμηνη απαγόρευση εισόδου σερβικών εμπορευμάτων, την απαγόρευση χρήσεως του δηναρίου, κατάργηση πινακίδων σε κυριλλική γραφή σε περιοχές Σέρβων, επιβολή dotών Δημάρχων, προσκόμματα στην ελευθερία κινήσεων του Πατριαρχείου Σερβίας, κατάσχεση περιουσιών, και όργανα σερβικών νεκροταφείων. Στα 2 – 3 έτη διακυβερνήσεως του Κου Κούρτι έχουν διαπραχθεί διπλάσια εγκλήματα κατά Σέρβων από όσα έγιναν τα τελευταία 9 έτη.

Τις Σερβικές αιτιάσεις ενίσχυσε ο Αμερικανός Υφυπουργός Εξωτερικών αρμόδιος για θέματα Ευρώπης και Ευρασίας Gabriel Escobar όταν στις 12 Μαρτίου 2024 εξέφρασε την έντονη ανησυχία του για την κατάσταση στο Κόσσοβο, για να δεχθεί άμεσες επικριτικές αντιδράσεις από την Γερμανία. Το καθεστώς της επαρχίας της Ν. Σερβίας του Κοσσυφοπεδίου έχει ρυθμισθεί με το ψήφισμα του ΟΗΕ 1244.

Η γεωπολιτική εικόνα της ευρύτερης περιοχής.

Οι ΗΠΑ έχουν προ πολλού επενδύσει στο Ισλάμ προκειμένου να ανασχέσουν την Ρωσία στην Κ. Ασία, την Μ. Ανατολή και τα Βαλκάνια και να αποκτήσουν πρόσβαση στα Μουσουλμανικά κράτη, με δυσμενή αποτελέσματα (π.χ. τρομοκρατική επίθεση 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 κατά των ΗΠΑ, εμπειρίες Ιράκ και Αφγανιστάν, στρατηγική αυτονομία Τουρκίας κ.λπ.).

Το Ισλάμ σήμερα αποτελεί την ταχύτερα διαδιδόμενη πληθυσμιακά θρησκεία που τείνει να επικρατήσει στην Αφρική, κυριαρχεί στην ευρύτερη Μ. Ανατολή και διαθέτει λίαν ισχυρούς θύλακες στην Ευρώπη και την Ρωσία. Βάσει δημογραφικών και θρησκευτικών στατιστικών, το φαινόμενο θα επιταχυνθεί στο εγγύς μέλλον. Από κεκτημένη εμπειρία δεκαετιών η Ευρώπη διαπιστώνει ότι οι εμφορούμενοι από θεοκρατικές αντιλήψεις δεν ενσωματώνονται στις Δυτικές κοσμικές και Δημοκρατικές κοινωνίες αλλά αντιθέτως πλήττουν την κοινωνική συνοχή, διατηρούν διακριτούς πολιτισμικούς θύλακες με εξάρτηση από ξένα κέντρα, συντηρούν την ισλαμική τρομοκρατία και προκαλούν πολιτικές και κοινωνικές ανακατατάξεις (π.χ. BREXIT, άνοδος άκρας δεξιάς, αλλοίωση πληθυσμού, αστάθεια κ.λπ.). Κατά συνέπεια το διαρκώς

αυξανόμενο μεταναστευτικό ρεύμα από Αφρική και Ασία προς την Ευρώπη, θα πρέπει να αντιμετωπισθεί επειγόντως όχι μόνο με λογιστικά κριτήρια αλλά κυρίως με κριτήρια αφομοιωσιμότητας.

Το Κοσσυφοπέδιο, αναγνωρίζεται ως νομική-πολιτική οντότητα από το ήμισυ περίπου των κρατών του ΟΗΕ. Η πλειοψηφία των κρατών του ΟΗΕ δεν αναγνωρίζει το Κόσσοβο ως κράτος, δηλαδή ως ανεξάρτητη και κυρίαρχη διεθνή πολιτική οντότητα.

Τόσο η αρχή της αυτοδιαθέσεως όσο και η αρχή της μη μονομερούς αλλαγής των συνόρων, αποτελούν μέρος του Διεθνούς Δικαίου και συχνά προκαλούν αντιφάσεις. Στις 15 Απριλίου 2024, η Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων της ΕΕ απαίτησε από τη Σερβία να κανονικοποιήσει τις σχέσεις της με το μη αναγνωρισμένο Κοσσυφοπέδιο (ουσιαστικά να το αναγνωρίσει εμμέσως), διαφορετικά η ενταξιακή διαδικασία της στην Ευρωπαϊκή Ένωση κινδυνεύει με «πάγωμα» επ' αόριστον. Η Σερβία εξακολουθεί να θεωρεί το Κοσσυφοπέδιο αναπόσπαστο τμήμα της επικράτειάς της. Βασικό αίτημα των Σέρβων του Κοσσυφοπεδίου παραμένει η δημιουργία μιας Ενώσεως Σερβικών Δήμων στο βόρειο τμήμα που θα απολαμβάνει αυξημένη αυτονομία. Μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία η Σερβία ισορροπεί μεταξύ Δύσεως και Μόσχας.

Το πολιτικό ερώτημα που τίθεται αφορά τα όρια του δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως. Οι Αλβανοί του Κοσόβου θεωρούν δικαίωμά τους την αυτοδιάθεση αλλά δεν αναγνωρίζουν το ίδιο δικαίωμα στη δική τους συμπαγή σερβική μειονότητα. Η «λογική» των αυτοδιαθέσεων ενδεχομένως να μετατρέψει τα Βαλκάνια, των πολλών μειονοτήτων, σε επίκεντρο αστάθειας και συγκρούσεων. Στα Βαλκάνια η ανισομερώς ευνοϊκή Δυτική πολιτική υπέρ Μουσουλμανικών κρατών έχει προβληματίσει κράτη όπως η Σερβία που επιθυμούν να ενταχθούν στην ΕΕ και είναι πλησιέστερα στην Δυτική κουλτούρα. Μετά τις Δυτικές στρατιωτικές παρεμβάσεις της δεκαετίας 1990 στην Βοσνία – Ερζεγοβίνη και το Κόσσοβο, η Σερβία ερρίφθη στην Ρωσική και Κινεζική αγκαλιά ως ανεμμένο. Μία περισσότερο ισορροπημένη Δυτική πολιτική στα Βαλκάνια θα ήταν δυνατόν να συμπεριλάβει τα δικαιώματα της Σερβίας που απορρέουν από το Διεθνές Δίκαιο και τις κείμενες Συνθήκες, καθώς και την πιστή τήρηση των κριτηρίων εισόδου νέων κρατών μελών της ΕΕ, δίχως εκπτώσεις και υπερβάσεις χάριν πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Το πλέον ίσως επικίνδυνο μέτωπο στα Δ. Βαλκάνια αποτελεί η Βοσνία -Ερζεγοβίνη η οποία συνδέεται με το Κόσσοβο. Οι σχέσεις μεταξύ Βοσνίων, Σερβοβοσνίων και Κροατοβοσνίων επιδεινώνονται. Οι Σερβοβόσνιοι έχουν σχετική αυτονομία και στις προθέσεις τους συμπεριλαμβάνεται η ανακήρυξη της ανεξαρτησίας τους (ότι διέπραξε το Κόσσοβο το 2008), γεγονός που θα άνοιγε το κουτί της Πανδώρας. Οι ΗΠΑ έχουν επιβάλλει κυρώσεις κατά του προέδρου της Republika Srpska Milorad Dodik, «για την αποσχιστική ρητορική του και τις επικίνδυνες ενέργειές του, που συνιστούν απειλή για την ειρήνη και τη σταθερότητα στην περιοχή». Προκαλεί τουλάχιστον έκπληξη η πρωτοβουλία σχεδίου ψηφίσματος που καθιερώνει την 11^η Ιουλίου ως ημέρα μνήμης της «γενοκτονίας της Σρεμπρένιτσα» στην εν λόγω περιοχή – φωτιά (δίχως συναίνεση των συνιστώντων λαών). Οι εμπνευστές της

αποβλέπουν άραγε στην ενότητα ή στην διάλυση των Βαλκανίων; Ή μήπως η πρωτοβουλία θα αποτελούσε το αντίβαρο σε περίπτωση που η Σερβία ζητήσει αποζημιώσεις για τους βομβαρδισμούς του 1999;

Η Τουρκία προσπαθεί να αξιοποιήσει τους Μουσουλμάνους των Βαλκανίων και το Οθωμανικό παρελθόν τους προκειμένου να διεισδύσει και να αυξήσει την επιρροή της. Ειδικά στην Αλβανία και το Κόσσοβο η τουρκική παρουσία είναι πολύπλευρη και διαρκής. Πέραν των Μουσουλμάνων η Τουρκία βελτιώνει τις σχέσεις της με σειρά Βαλκανικών κρατών όπως η Κροατία και η Σερβία. Το Κόσσοβο και η Αλβανία αναπτύσσουν σειρά κοινών πρακτικών, ως έμμεσο βήμα προς μελλοντική τους ένωση (μέρος του οράματος της «Μ. Αλβανίας»).

Είναι γεγονός ότι τα Βαλκάνια, εκτός από τις ενδογενείς πηγές αστάθειας, αποτελούν ιστορικό πεδίο ανταγωνισμού Μεγάλων και Περιφερειακών Δυνάμεων στην προσπάθειά τους διεισδύσουν και να ελέγξουν την ζωτική αυτή περιοχή. Οι ξένες επιρροές έχουν υπονομεύσει ιστορικά το εύθραστο καθεστώς των Βαλκανίων με χρήση εθνοτικών, θρησκευτικών και πολιτιστικών μέσων. Αν και στο όριο της Ευρασίας, θεωρείται ότι τα Βαλκάνια αποτελούν γεωγραφικό τμήμα της Ευρώπης. Η οριστική τους ένταξη στην ΕΕ αναμένεται ότι θα επιφέρει σταθερότητα, πρόοδο και ευημερία με τις ακόλουθες όμως κατ' ελάχιστον προϋποθέσεις:

* Έμπρακτη τήρηση του συνόλου των κανόνων ενός Κοσμικού Δημοκρατικού κράτους δικαίου.

* Σεβασμός δικαιωμάτων αναγνωρισμένων μειονοτήτων βάσει των σχετικών Συνθηκών.

* Διασφάλιση σχέσεων καλής γειτονίας και επίλυση επί μέρους διμερών διαφορών.

* Αμοιβαίος σεβασμός κυριαρχίας, κυριαρχικών δικαιωμάτων, Ιστορίας και πολιτισμού των κρατών της περιοχής. Τυχόν διευθετήσεις μόνο με κοινή συναίνεση – συμφωνία.

Εκτιμάται ότι η Ρωσία, βάσει των εθνικών της συμφερόντων θα επεδίωκε την αποσταθεροποίηση των Βαλκανίων. Παρά την ενταξιακή σπουδή της Δύσεως προκειμένου να προλάβει εξωγενείς διεισδύσεις (π.χ. Ρωσία, Κίνα κ.λπ.), οφείλει να προσεγγίσει τις ανωτέρω προϋποθέσεις με αυστηρά κριτήρια και να τις απαιτήσει προ της αποδοχής κρατών μελών ώστε να μην κληρονομήσει σειρά παθογενειών, προβλημάτων και αστάθειας στο εσωτερικό της.

Τα Ελληνικά Εθνικά Συμφέροντα.

Ο Μιλόσεβιτς φέρει ευθύνες για την διάλυση της Γιουγκοσλαβίας και σίγουρα δεν υπήρξε «άγιος». Το γεγονός αυτό δεν δικαιολογεί την Δυτική βίαιη και παράνομη απόσπαση του Κοσσυφοπεδίου από την Σερβία, καθώς και την επιλεκτική Δυτική προσέγγιση στο θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων της περιοχής. Η βίαιη απόσχιση εδάφους νομιμοποιεί τον αναθεωρητισμό. Η Ρωσία χρησιμοποίησε την περίπτωση του Κοσσόβου για τα πεπραγμένα της στην Γεωργία αλλά και σήμερα στην Ουκρανία.

Παρά το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα του ελληνικού λαού τρέφει ιδιαίτερα συναισθήματα για τους Σέρβους και διάκειται ευμενώς προς την Σερβία, τα Εθνικά Συμφέροντα δεν θα πρέπει να

προσεγγίζονται με συναισθηματικούς όρους. Δίχως να παραβλέπεται σειρά προβλημάτων που έχει προκαλέσει στο παρελθόν η Σερβία στην Ελλάδα (π.χ. Μακεδονικό ζήτημα, διεκδικήσεις στην Θεσσαλονίκη, αναγνώριση Σκοπίων με την Συνταγματική τους ονομασία, στενές σχέσεις με την Τουρκία σήμερα κ.λπ.), σε στρατηγικό επίπεδο τα δύο κράτη βρέθηκαν στο ίδιο στρατόπεδο σε δύο Βαλκανικούς και δύο Παγκοσμίους πολέμους ενώ υφίσταται πολιτιστική σύγκλιση. Δεδομένης της τουρκικής απειλής, η Ελλάς δεν έχει συμφέρον να δημιουργηθεί στα βόρεια σύνορά της «μουσουλμανικό τόξο», τουρκικής νέο-οθωμανικής επιρροής.

Το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης έκρινε το 2010 ότι η μονομερής απόφαση του Κοσσόβου να κηρύξει την ανεξαρτησία του (2008) δεν είναι αντίθετη προς το Διεθνές Δίκαιο. Τα περισσότερα και τα μεγαλύτερα Δυτικά κράτη το έχουν αναγνωρίσει. Η Ελλάς ορθώς στηρίζει την είσοδο των Δυτικών Βαλκανίων στην ΕΕ αλλά με τήρηση σειράς προϋποθέσεων και κανόνων που έχουν προαναφερθεί. Ειδικότερα για την περίπτωση του Κοσσόβου δεν θα πρέπει επί του παρόντος να στηρίζει η χώρα μας την ενταξιακή του πορεία, όσο δεν το αναγνωρίζει de jure ως κράτος.

Η απόφαση εντάξεως του Κοσσόβου στο Συμβούλιο της Ευρώπης αγνοεί τις προαναφερθείσες δράσεις της Πρίστινα εάν δεν τις επιβραβεύει και αποτελεί πιθανό προίμιο αναγνώρισεώς του ως ανεξαρτήτου κράτους, καθ' όσον είναι οξύμωρη η συμμετοχή μη αναγνωρισμένης οντότητας σε διεθνείς οργανισμούς. Η αναγνώριση του Κοσσόβου ως κράτος από την Ελλάδα δυνατόν να εκληφθεί ως επιβράβευση της Αλβανικής πολιτικής και αγνόηση διμερών ζητημάτων όπως η καταπίεση της Ελληνικής εθνικής μειονότητας, το ανύπαρκτο ζήτημα των Τσάμηδων, τα θαλάσσια σύνορα κ.λπ.. Στην περίπτωση αυτή ενισχύεται ο άξονας Τιράνων – Πρίστινας καθώς και το υπαρκτό όραμα της «Μεγάλης Αλβανίας» το οποίο θίγει ευθέως ζωτικά Εθνικά Συμφέροντα. Επιπλέον δημιουργείται επικίνδυνο τετελεσμένο το οποίο θα ήταν δυνατόν να αξιοποιηθεί από Τουρκία στην Κύπρο και την Θράκη. Τέλος θα προκληθεί περαιτέρω επιδείνωση στις ήδη κακές διμερείς σχέσεις με την Ρωσία. Δημιουργία προηγούμενου στο Κόσσοβο με τυχόν αναγνώρισή του, θα αποτελούσε αρνητικό προηγούμενο και κάθε μετακίνηση της ελληνικής πολιτικής θέσεως θα ισοδυναμούσε με μεγαλοπρεπές «αυτογκόλ» .

Εντός της ΕΕ και πέραν της Ελλάδος, το Κόσσοβο δεν αναγνωρίζεται από την **Ισπανία, Ρουμανία, Σλοβακία και Κύπρο**, προφανώς διότι αντιμετωπίζουν αποσχιστικά κινήματα στην επικράτειά τους. Σε κάθε περίπτωση αποτελεί αυτόνοτο σφάλμα η απόκλιση θέσεων εξωτερικής πολιτικής μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου όπως στην περίπτωση εντάξεως του Κοσσόβου στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Ακόμη και στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης η Κύπρος θα ψηφίσει κατά της εισδοχής, ενώ η Ελλάς θα απέχει της ψηφοφορίας.

Επίλογος

Δεδομένου του συνδυασμού δημογραφικού και μεταναστευτικού ζητήματος στην Ευρώπη και κυρίως των προοπτικών αυτού, η Δύση θα πρέπει να αναθεωρήσει την πολιτική διευρύνσεως

αυτής δεικνύοντας μηδενική ανοχή σε παραβίαση όρων και προϋποθέσεων που έχουν προαναφερθεί. Η αναθεώρηση θα πρέπει ενδεχομένως να συμπεριλάβει μία πλέον ισορροπημένη και δίκαιη προσέγγιση των κρατών της περιοχής των Βαλκανίων. Σε διαφορετική περίπτωση η τρέχουσα αστάθεια θα συνεχισθεί και η διείδυση τρίτων θα διευκολυνθεί. Το ευρωπαϊκό συμφέρον δεν ταυτίζεται απαραίτητως με το συμφέρον μεμονωμένων χωρών εντός ή εκτός αυτής.

Η εστίαση των ΗΠΑ στον Ειρηνικό και η υποβάθμιση του ΝΑΤΟ από τους Ρεπουμπλικάνους, δοκιμάζει την μελλοντική αξιοπιστία των ισχυρών ευρωατλαντικών σχέσεων. Με δεδομένη την στρατηγική συνεργασία ΕΕ και ΝΑΤΟ, η ευρωπαϊκή μονομερής στρατιωτική εξάρτηση από το ΝΑΤΟ, προϋποθέτει ταύτιση συμφερόντων ΕΕ και ΗΠΑ. Εάν αυτό δεν συμβαίνει η ποιοτική σχέση των ευρωατλαντικών σχέσεων χρήζει ταχείας μεταβολής.

Η ναυτική Ελλάς έχει ορθώς επιλέξει την Δύση και τις συμμαχίες της, δεδομένου ότι η Δύση ελέγχει τις θάλασσες αλλά και διότι μοιράζεται τις ελληνικής προελεύσεως κοινές αξίες του κοσμικού κράτους και της Δημοκρατίας. Η χώρα μας εν τούτοις επιβάλλεται να διαθέτει διακομματική Εθνική Στρατηγική απορρέουσα από τα Εθνικά της Συμφέροντα. Είναι αυτή η διατυπωμένη εθνική στρατηγική που επιμερίζεται στα Υπουργεία και διαμορφώνει την εξωτερική πολιτική, την πολιτική εθνικής άμυνας και ασφάλειας, την οικονομική και αναπτυξιακή πολιτική κ.λπ.. Η έλλειψη της πρακτικής αυτής αυξάνει το ρίσκο των λανθασμένων επιλογών οι οποίες ενδεχομένως να ωφελούν συμμάχους μας αλλά όχι την Ελλάδα. Ως χώρα status quo και προστατεύοντας δογματικά την ασφάλεια του Κυπριακού ελληνισμού, η Ελλάς θα πρέπει να δεσμευθεί πλήρως στον σεβασμό της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας των κρατών, ανεξαρτήτως πιέσεων από όπου και αν προέρχονται.

11 – Μαΐου – 2024

Αντιναύαρχος ε.α. Β. Μαρτζούκος ΠΝ

Επίτιμος Διοικητής ΣΝΔ

Αντιπρόεδρος ΕΛΙΣΜΕ